

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Kafirlerin Müslüman Olmadan Önceki Malî İşlemlerden Elde Ettiklerinin Hükümü

Michael Christensen'e

Soru:

Allah sizi mübarek kılsın. Sorum ekonomi ile ilgili olacak. Zira ben, hisse senetleriyle ilgili muamele hakkında bir açıklama araştırıyorum. Süreç şu şekildedir: Küçüklüğümden beri (on yaşından önce, yani yaklaşık yirmi yıl önce) annem bana bazı banka senetleri verdi ve benim adıma kaydettirdi. Nitekim bu hisselerin değeri arttı ve 2015 yılında annem hisseleri benim adıma satarak parasını da bana verdi.

Benim için helal olduğunu bilmediğimden dolayı ben bu parayı harcamıyorum. Nitekim altı yıl önce Müslüman oldum ve İslam'daki ekonomik sistem hakkında fazla bir şey bilmediğim gibi hisse senetlerinin haram olduğunu da bilmiyordum. Benim durumum hakkında hüküm verilmesi için, yukarıda bahsettiğim detayların bu hususta önemli olduğu söylendi. Parayı korumam ya da ondan kurtulmam hakkında bize kısa ama detaylı bir şeri özet verebilir misiniz?

Umarım sorumu anlamışsınızdır veya daha fazla detay da isteyebilirsiniz. Teşekkür ederim.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Sorunuz hakkında sorduğumuz sorunun aşağıdaki şekilde cevabı bize ulaşıncaya kadar cevabı erteledik:

1- Yaklaşık da olsa İslam'a girdiğiniz tarih. Eylül 2010

2- Hisse senetlerinin haram olduğunu öğrendiğiniz tarih. 2015.

3- Sizin adınıza hisseleri satması için annenize vekalet verdiğinizde anneniz kafir miydi yoksa vekalet sırasında Müslüman mıydı? (Kafirdi ve hala da kafir.)

4- Hisseleri neden sattı? Onları satın alan Müslüman mıydı yoksa kafir miydi? (Hisseler, sahipleri Müslüman olmayan bankaya (Al-Mal Bankasına) satıldı.)

• **Binaenaleyh asıl sorunuzdan ve bizim sorularımıza verdiğiniz cevaptan şunları anladık:**

Gayrimüslim olan anneniz size hisse senetlerini, bundan yaklaşık yirmi yıl önce, daha siz on yaşının altındayken ve o zamanlar Müslüman değilken size hediye etmiş... Anneniz hisse senetlerini sizin adınıza bankaya koymuş... Senetlerin değeri, yirmi yıl boyunca asli değerinin üzerine çıkmış (artmış)... Sonra siz yaklaşık altı yıl önce, yani 2010 gibi Müslüman olmuşsunuz...

Ve siz bu hisse senetlerinin Müslüman için haram olduğunu öğrendiniz ve bu da 2015 yılında oldu... Ve siz aynı yıl 2015'de sizin adınıza satması için annenize vekalet verdiniz ve vekalet verdiğinizde anneniz kafirdi... Ve o da senetleri, sizin oradaki sahipleri kafir olan bir bankaya sattı...

• **Şimdi bu paradan size neyin helal olduğunu soruyorsunuz?**

Kerim kardeşim, öncelikle sizi hidayete erdirmesinden, Müslüman olmanızdan ve size haram ve helale uyma hidayeti vermesinden dolayı Allah'a hamd ediyorum. Dolayısıyla siz, sizin için neyin helal olduğunu soruyorsunuz... Allah sizi mübarek kılsın, sizi güzel helal rızıkla nimetlendirsın ve Allah sizinle olsun.

• **Bu hisse senetlerinden sizin için neyin helal olduğuna gelince; cevabı aşağıdaki şekildedir:**

1- Kafirlerin Müslüman olmadan önce yaptıkları malî işlemlerden elde ettikleri şeyler, Müslüman olmalarından sonra onlara helaldir. Ancak gasp edilmiş veya çalınmış bir mal olursa o zaman olmaz. Zira bunlar, İslam'dan önce de İslam'dan sonra da helal değildir. Buna dair deliller şunlardır:

a- İslam'dan önceki malî işlemler:

Ahmed Müsned'inde Amr İbn Âs'dan Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“İslam, kendisinden önceki (günahların) hepsini siler.”** Müslim Sahih'i'nde Amr İbn Âs'dan Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“İslam'ın, daha önceki (günahları) yok ettiğini (silip süpürdüğünü) bilmiyor musun?”** Dolayısıyla bu hadisler, Müslüman olan birinin İslam'a girmeden önce yaptıklarından dolayı sorumlu olmayacağına delalet etmektedir... Nevevi, Sahih-i Müslim'in şerhinde, şu hadisi şerh ederken şöyle demiştir: (Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in **“İslam, daha önceki (günahları) yok eder (silip süpürür)”** kavli, yani onları düşürür ve onların izini yok eder demektir)... Buna göre kafirin İslam'a girmeden önce kazanmış olduğu paradan, İslam'a girdikten sonra sorumlu tutulmaz, bilakis haram yoldan kazanmış olsa bile onun parası olur, yani şeriata göre onun için helal para olur...

Nitekim Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Müslümanların kafirken kazanmış oldukları malları onaylamış ve Müslüman olduklarında onlardan, faiz yoluyla, içki satışı yoluyla, kumar yoluyla veya İslam'ın haram kıldığı, yani İslam'da haram kılınmış olan işlemler yoluyla malı mülk edinmek ya da geliştirmek için herhangi bir yoldan kazanmış oldukları mallarını çıkarmalarını talep etmemiştir... Bilakis Müslüman olduklarında yanlarında olan mallarını da onaylamıştır. **Ancak Sallallahu Aleyhi ve Sellem, İslam'dan sonra, yani İslam'a girdikleri andan itibaren malî işlemlerinden dolayı onları muhasebe etmiştir. Bu da şeri hükümlere göre olmuştur. Dolayısıyla faiz haramdır, içki haramdır ve kumar haramdır...Hakeza Müslüman olmalarının ardından şeri hükümlere göre malî muamelelere bağlı kalmışlardır...**

b- Ama İslam'a girmeden önce gasp edilen veya çalınan bir mal varsa ve İslam'a girdikten sonra da onunla birlikteyse, sahibine iade edilir. Çünkü gasp, kendisinden gasp edilenin güvencesindedir. Bu yüzden gasp edenin, gasp edilenin aynını (kendisini) sahibine vermesi gerekir. Zira Semura'dan Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **“Başkasına ait bir malı alan, onu sahibine geri verinceye kadar ondan sorumludur.”** [Tirmizi tahrir etti ve bu, hasen hadistir dedi.] Müslim, Vail İbn Hucr'un şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Allah'ın Rasulü Sallallahu aleyhi ve Sellem'in huzurunda idim. Yanına bir arazi hakkında birbirinden davacı olan iki adam geldi. Onlardan biri: Ey Allah'ın Rasulü, bu adam cahiliye döneminde bana ait olan bir arazimi gasp etmişti, dedi. -Bu kişi İmriu'l Kays İbn Abis el-Kindi idi. Davacı olduğu kişi de Rabia İbn İbdan'dı. (Sallallahu aleyhi ve Sellem): Beyyinen var mı buyurdu. O: Beyyinem yok dedi. (Allah Rasulü): O halde o yemin edecek buyurdu. (İmriu'l Kays): O zaman arazimi alır gider dedi. Allah Resülü (Sallallahu aleyhi ve Sellem): Senin bundan başka bir hakkın yok buyurdu. (Vail) dedi ki: Hasmı yemin etmek üzere kalkınca Allah'ın Rasulü Sallallahu aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: "Her kim haksızca bir araziyi kesip alırsa, Allah'ın huzuruna O kendisine gazap etmiş olduğu halde çıkar." Arazinin "intezaa-انتزى" edilmesinin anlamı, yani onu baskıyla almak,**

şeri delilleri anlamak için gerekli çabayı gösterirlerse, şeri hükmü istibat edebilirler. Bu yüzden onlar, mazeret sahibi değildirler. Ama dediğimiz gibi Müslümanların geneli bu hükmün cahili olup onun gibiler için mazeret sayılır. **Ama öğrendiklerinde, bu hususta seriatın onayladığı hususa göre bu hisse senetlerinden kurtulmaları gerekir...**

3- Kişi hisse senetlerinin batıl olduğu hakkındaki şerh hükmü öğrendiğinde bundan kurtulması farz olur. Dolayısıyla bu hisseleri kendisine helal olan birine, yani kafir olan birine, bir kafire satması için vekalet verir ve vekalet verilen kişi bedelini alır ve hisse senetlerinin sahibine verirse, bu bedel onun için helal olur. Çünkü o, senetlerin haram olduğunu bilmemekte olup bu şekildeki bir hükmün cahili olmaktadır. Bunun delili, zimmet ehli arazi üzerinde haracı hak ettiklerinde, haracın değerini içki ve domuzla ödüyorlardı ama bunları Müslümanlar almıyorlardı. Ancak satmaları için onlara yetki veriyorlar ve onun bedelini alıyorlardı. Ebu Ubeyd el-Kasım İbn Selam zikretti.

Suveyd İbn Gafele'den, Bilal'in Ömer İbn Hattab'a şöyle dediği rivayet edilmiştir: Görevlileriniz haracı içki ve domuz olarak alıyorlar. (Ömer) dedi ki: **(Onlardan almayın. Ancak onları satmaları için görevlendirin ve siz de bedelinden alın.)** Çünkü içki ve domuzlar, zimmet ehlinin mallarından bir mal olup Müslümanlar için bir mal olmaz... Buna göre bir mal asıl olarak Müslümanın üzerine haram kılınmış olsa da, sonra bu malı Müslümanın sahiplenmesi için şerh bir sebep hasıl olduğunda, onu kendisine caiz olan birine, yine kendisine caiz olan birine satması için vekalet vermesi ve Müslümanın bedelini alması caiz olur. Böylece bu şerh sebepten dolayı ona sahip olduğu sürece onun için helal olur.

Hakeza bir Müslümana hisse senetlerinin mülkiyeti, şayet onun hükmünün cahili olursa, onu satması için kendisine helal olan birine vekalet vermesi halinde malın bedeli onun için helal olur. Aynen Ömer'in, zimmet ehli arazilerinin haracını içki ve domuzdan ödedikleri için onlara emrettiği şekildeki gibi.

• **Zira siz, hisse senetlerini kafir olan bir bankaya satması için kafir olan annenize vekalet verdiniz. Bu yüzden onun bedeli sizin için helal olur. Bu işe, hisse senetlerinin haram olduğunu öğrendiğiniz aynı tarihte annenize vekalet vermeniz durumdadır. Bunun açıklaması şu şekildedir:**

- Örneğin hisse senetlerinin haram olduğunu 2015 yılının ocak ayında öğrenmiş ve aynı tarihte onu satması için annenize vekalet vermişseniz, o zaman onun tamamı sizin için helal olur.

- Ama hisse senetlerinin haram olduğunu 2015 yılının ocak ayında öğrenmiş ve annenize de onu satması için 2015 yılının temmuz ayında vekalet vermişseniz, o zaman hisselerin şubat, mart, nisan, mayıs ve haziran aylarında kazandırdıkları hariç onun tamamının bedeli sizin için helal olur. Dolayısıyla hisse senetlerinin bu beş ay içerisindeki kârlarını, İslam'ın ve Müslümanların maslahatına olacak şekilde onlardan kurtulmanız gerekir.

• **Sonuç olarak annenizin sizin için koymuş olduğu hisse senetleri ve kârları, hisse senetlerinin haram olduğunu öğrendiğiniz aynı tarihte satması için annenize vekalet vermişseniz, iki ay veya üç ay sonra vekalet vermeniz gibi vekalette bir farklılık olsa da onlar sizin için helal olur. Hisse senetlerinin haram olduğunu öğrenmenizden itibaren, bu hisselerin bu iki veya üç ay içerisindeki kârları sizin için helal değildir.**

Sonuç olarak size selam ediyor, helal ve harama göstermiş olduğunuz önemden dolayı sizi tebrik ediyor ve sizin için hayır duada bulunuyorum. Allah sizinle olsun.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 18 Muharrem 1438

M. 19/10/2016

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3748/>